

”وتان ۋەشنى مال باغىپ، شارلاۋدى جالعاسترامىن“

____ شىنجاڭ ۋەندىرىس – قۇرىلىس بىڭتۇانى 9 – شى 161 – تۇاننىڭ شەكارا قورعاۋشىسى ۋي دىيوۋ تۇرالى

█ **ەك ارداقتى كۆرەسكەرلەر**

□ تىلشىمىز جاڭ شياۋيان

“تەننى دا قۇلىشىپ، وتان ۋەشنى مال باغىپ، شەكارانى شارلاۋدى جالعاسترامىن“. داقتى تۇردە “ەك ارداقتى كۆرەسكەر”لەر اتا-ەن العاننان كەيىن، ۋي دىيوۋ ۋەشنى دە جاقسى تاپچىلماي قورعاپ، ئانغۇرلىم ويداعىداي جاۋاپ-كەرسىلىك ارقالاپ، قوعام ورنىقتىلشى مەن باياند-دى تىنىشىقتى ۋەشنى ۋەلس قوساتىندىمەن ايتتى .

█ **ماڭگى اسكەرمىن**

1964 – جىلىدىك باسىندا، 24-جاستامى ۋي دىيوۋ پارتيا ورتالق كومىتەتنىڭ ۋەندەۋنە ۋەن قوسىپ، بەيجىڭنە شىنجاڭنىڭ تارباغاتاي ايماغىنا كەلىپ، شىنچياڭ ۋەندىرىس – قۇرىلىس بىڭتۇانى 9 – شى 161 – تۇانى بۇرىنقى اسكەرى 2-يىلىنىڭ “جاڭا اسكەرى” بولادى.

مەملەكەت قورعاغىسى قورغاننى بەكەمدەۋ ۋەشنى، بۇرىنقى اسكەرى 2 – يىلانى ەلسىز جاتقان ساربۇلاق ساحاراسىنا جايغاستى. جەردىڭ سور-تاڭداۋى ۋىر بولغاندىقتان، بۇل جەىر قىلتان شىقپاس قۇ مەدىيان دالا بولاتتى. وسىناۋ يەنى جاتقان شەكارا جەملىسىدە ۋي دىيوۋ تابانى كۇ-رەكتىي 5۵ جىل شەكارانى شارلادى، جالپى باسقان جولى 200 نەشە مىڭ كىلومەتر بولسى، بۇل جەىر شارنىڭ ەكۋاتورىن نەشە اينالپ شەق-قانمەن باربار؛ شەكارادان وتكەن قىرۋار مالدى قايرىدى، شەكاراغا جاقىنداپ بارغان مىڭنان استانام ادامدى (رەت) قايتۇعا ۋناسىجاتتادى. ۋي دىيوۋ جاۋىنگەر سەرىكتەرەمەن بىرگە، شەكارا جەلىسىن بويلاي مال باغىپ، ەگىن سالسى، شارلاۋ جۇرگىزىپ، شەكارانى كۇزەتۇ مىندەتتىن ارقالادى، قاراستى ۋاقىقتا 20 كىلومەتر ۇزىندىقتا جىلجىمالى شەكارالىق بەلگىسىن جاساپ، ومىرد-مەن وتانىڭ تەرىپتورىياسىن قورعادى.

“شەتسىز دە شەكىسىز قۇيا ۋەتۇز الدىننا، بۇكىل لىياندى ەر – ايلە، كارى – جاسى تۇگەل شەپكە اتاندى. سول كەزدە ۋىر كۇندە ەكى بۇ ناععا سۇيەنسە، ۋىر مۇ جەىر اشانتىبىز نەمەسە 20، 30 اعاش وتىسىزغىناتىن شۇقاناتاق قازانتىبىز”، –

جۇڭخۇا ۋلتىنىڭ ۋلى گۇلدەنۋىتىن جۇزەگە اسىرۇعا اقىل – پاراساتىمىز بەن كۇش – قۇالتىمىزدى ارنايمىز

(باسى 1 – بەتتە)

اۋتونومىيالى رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ تۇراقتى مۇشەسى، جۇڭگو كومىنفاڭ توڭكەرسە-تىك كومىتەتى شىنچياڭ رايوندىق كومىتەتنىڭ مەڭگەۋشى مۇشەسى جياڭ يىڭان بىلارى دەدى: 70 جىلدىق ناتىجە وڭاي – وسپاق قولعا كەلگەن جوق، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ باشى-لىغىنا تاباندى بولۇ — بۇكىل ەلدەگى ۋار ۇلت خالقىنىڭ مۇددەسىنىڭ قاينارى، باقتىنىڭ قاينا-زى. ۋىز باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ ماڭغزدى ۋسوزىنىڭ رۇخىن باتىل دايەكتىلىنىدرىپ، تىناقە-تاندىرىپ، قوعام ورنىقتىلشى مەن باياندى تىنىش-تىق باس نىساناسىن مۇنتاپ ارقاۋ تىنىپ، كەڭەسۇ ارقىلى ورتاق تانىمدى ۋيىستىرىپ، اقىل – پاراسات-تى ۋيىستىرىپ، كۇش – قۇالتى ۋيىستىرىپ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ جاقسى اقىلىشى، جاقسى قولعالناتى، جاقسى قىزمەتتىكى بولسى، جۇڭخۇا ۋلتى-نىڭ ۋلى گۇلدەنۋى سىندى جۇڭگو ارمانىن جۇزەگە اسىرۇعا بەلسەن ۋەلس قوسامىز.

جۇڭگو دەموكراتىيالىق وداعىي ورتالقلىق كومىتەتنىڭ تۇراقتى مۇشەسى، شىنچياڭ رايون-دىق كومىتەتنىڭ مەڭگەۋشى مۇشەسى چىن چىي بىلاي دەدى: باس شۇجى شي جىنپىڭ ماڭغزدى سوزىندە جاڭا جۇڭگو قۇرىلغان 70 جىلدان بەرى قول جەتكىزگەن شۇغىلالى تايىستاردى مىكە البى، سونداي – اق ۋىزىدىڭ جاڭا داۋىردە ۇز-بەتالىسىن كورسەتتى. 70 جىلدان بەرى، جۇڭگو دەموكراتىيالىق ۋىڭگو كوممۇنىستىك پارتىيا-سىمەن تىمىز سەلبەسىپ، ۇكىمەت سىنىتە ات سالىد-ساتتىن پارتىيا رولىن بەلسەنە ساۋەللەندىردى. جۇڭگو دەموكراتىيالىق وداعىي شىنچياڭ رايون-دىق كومىتەتى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنىڭ باشلىغىنىما ماڭگى اينىماي تاباندى بولسى، باس شۇجى شي جىنپىڭ العا قوبىعان “4-جاڭا”، “3-جاقسى” تالاپ بوپىنشا، سەلبەستىك ۋەلگى ماە-ساتتىن ۇمىتپاتى، ۇزدىكىسىز قول ۇستامسا العا باسىپ، ۇكىمەت سىنىتە ات سالىسۇ، ۇكىمەت ۋىسىن كەڭەسۇ، دەموكراتىيالىق بايقلاۋ، قوعام-دىق قىزمەت وتەى سىياقتى سالىلاردا بەلسەندى-رولىن اناعۇرلىم ساۋەللىندىرىپ، جاڭا داۋىردە گى كوپ پارتىيا سەلبەستىگى سىستەرنىڭ جاڭا

دەيدى ۋي دىيوۋ ەسكە البى. “قولمىز قايات – قايات مۇىزىگەك بولسى كەنتەنن، كەيبىر ەۋىمەز-دىڭ جۇدىرىغىمىز اشىلماي قالسا دا، جاۋىنگەر-لىك جىگەرەمىز اسقاق دەى”.

ۋي دىيوۋ بىڭتۇاندىقتاردىڭ تىڭ اشۇ، شە-كارانى قورعاۋ ەرەكشە بورىشىن ارقىلغاندىمەن بىلەتنى. “بىڭتۇاندىقتار ماڭگى اسكەر!” ۋي دىيوۋ قالپ قالمۇ بەكىمىن كۇشەيتتى، وسىلايشا ۋومىر بويى شەكارا كۇزەتتى.

█ **شەكارانى كۇزەتۇ — وتان قورعاۋ**

شەكارانى كۇزەتۇ ۋەشنى ۋي دىيوۋ اشتى – تۇتىشىنىڭ ىبارىن تانتى، ايتىسەدە 5۵ جىلدان بەرى ول باستان – اياق ۋىر سىنىمەنن جازىبادى؛ قار-ۇل ورنى — باسپانام، شەكارانى كۇزەتۇ — وتان قورعاۋ.

1969 – جىلى ۋي دىيوۋ تۇان الاڭىنىڭ “تېنەيۋ اترتە” ارەكەتتە قاتناستى، ساربۇلقتا شارلاۋ جۇرگىزگەندە، ۋاق – ۋاق كوروشىلسە ەلدىڭ ارىماسمەن ىق نىرەسە وتەتتىن، ۋرادىم اتىسىپ قالمۇ حاۋىي بار دەى.

سول داۋىردە، ۋي دىيوۋ مىندەتكە سۇرا-نىپ ساربۇلقتا سىير تابنى گىرۇپپاسىنىڭ گىرۇپپا باستىمى مىندەتنى اتقارپ، بالا – شاعاسىن البى ساربۇلقنىڭ جاعاسىنداعى جەىر ۋىگە جايغاستى. 1981 – جىلى بىڭتۇاننىڭ قۇرىلمىي قالىپىنا كەلتىرلگەننەن كەيىن، بۇرىنقى اسكەرى 2 – يىلىگە قاراستى جەىر شاعانتوعاي ۋداننىڭ باش-قارۇنىنا بەرىلدى. 1984 – جىلى 161 – تۇاننىڭ سىير تابىنى باسەكەلەستىرىلىپ ساتىلىپ، ۋي دىيوۋ دە بۇرىنقى اسكەرى 2 – يىلىنەن باسقا لىان – دۇيگە كوشىپ بارىپ قىزمەت سىستەيدى. ول ويىلاماعان جەردەن 3 سىير، 20 قوي ساتىپ البى، بۇكىل تۇان بوپىنشا ەڭ الدىمەن باغمىش-لىق كاسىيىن دامىتادى. ۋەتۇبىن قۇعاندا ونىڭ اسكەرى 2 – يىلىنان كەتۇ ويى جوق دەى.

سول كەزدەگى قاراستى ۋىڭمردىڭ شەكارا قورغانسى پۇكتىنىڭ لىيانچاڭ باي سۇڭ ۋي دد-يوۋدى زىدەپ كەلىپ: “اينەيۋ كەپتەۋگە بەكگەن ەكىنىسىڭ، جاۋىنگەرلەردىڭ تۇرمىسىن جاقسارتۇ-

عا پايدالانىلاتىن قويلاردى ساعان تاپسىرمام دەيمەن. سىير، جىلقى، قوي شەكارا قۇرىلمىلار جوق جاعايدا شەتەلگە سايباتىن وقىعانى وڭاي تۇدىرادى ەكەن. سەنىڭ شەكارانى قورعاۋ تا-جىرىيەڭ بار عوي، شەكارا قورعاۋشى بول، بولا ما؟” دەيدى.

ۋي دىيوۋ ۋىرچىولا ۇستىنە الادى. باي سۇڭ شەكارانىڭ الدىغىي شەبىندەگى ۋىر ۋاقماقتى ۋي دىيوۋدىڭ مال باغىپ، شەكارا شارلاپتىن ۋىڭىرى ەتىپ بەلگىلەپ، “مىندەتتى شەكارا قورعاۋشى” جەڭدىگى مەن ۋىر ۋىرۋى بەرەدى، وسىدان باستاپ ۋي دىيوۋدىڭ جاۋاپتى ۋىڭىرىندە ۋىر ايد-نالپ شىققان جولى 1۵ كىلومەتردەن كەم تۇسپەيد-تىن بولادى.

شەكارا قوراعان 5۵ جىلدا، قانشالق ۇزاق شارلاۋ جولىن جۇرگەنى، قانشا شاقاي توزدىعا. نى بەلگىسىز بولسا دا، ەشقاشان ۋي دىيوۋدىڭ شەكارا قورعاپ، وتان قورعاۋ سەنىمى مەنە

ەركى اسىرەرگەن جوق.

█ **شەكارانى قورعاۋ بورىشىنان اينىمادى**

“ونداعان جىلدار بولدى، نە ۋەشنى وسىند-داي ەلسىز جەىر، جاپان دالادا جاپالى تۇرمىس كەشىرىپ ۋىرۋرسىڭ؟“ قاشان بولسىن بىرەۋلەر ۋي دىيوۋعا وسىنداي سۇراۋ قويدى.

“مەن پارتىيا مۇشەسىمەن، مال باغىپ، شەكارا قورعاۋ — مەنىڭ بورىشىم”، –دەيتى ۋي دىيوۋ. ول ۋر كۇنى ۋىر اينالىپ كەلەسە، ۋىرۋىرسىن البى السقا قارامايا، تىنىش ۇيقاتىي ەلمايدى.

1983 – جىلى 6 – ايدا ۋي دىيوۋ جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىياسىنا مۇشە بولادى. 1984 – جىلى بۇرىنقى اسكەرى 2 – يىلىنىڭ پارتىيا ياجەيد-كاسى باسقا ياجەپكاعا بىرىكتىرىلدى، ال وسى ونداعان جىلدا ۋي دىيوۋ ۋىر فىن پارتىيا جازانا سىن تاپسىرماي كورگەن جوق، كەيدە بىرەۋلەر-گە ۋاقىشتا تولىكتەنزەتتىن، كەيدە ۋىزى 30 كىلومەتر سىرتتاعى تۇان ۋىمىيىداستىرۇ بولمىمەن اپارىپ تاپسىراتىن. ۋىمىيدىق تۇرمىس وتكىزە ال-ماسا دا ول شەكارا قورغانسى پۇكتىكىدەگى جا-

ۋىنگەرلەرەمەن بىرگە ۋىرەنەنتىن، كوئىندە رادىيو-داىي پارتىيانىڭ ۇنىشە قۇلاق قوياتىن. ول بىلاي دەيدى: “قىنىدىق سىننان وتكىزەدى، قاشان، قايدا جۇرىسىم دە پارتىيا مۇشەسى سالاۋاتىنا ساي ادام بولامىن”.

ۋىر رەتكى شارلاۋ كەزىندە، قار بارغان سايىن قاپالاقتاپ، اۋا تەمپىراتۇراسى بارغان سايىن تومەندەيدى، قار سۇى مەن شىققان تەرد-نەن شىقىلداعان كىيىمەدرى تەىز ارادا قاتىپ قالادى، ۋي دىيوۋدىڭ الدىعا ۋىر ادم تاشاۋد-نىڭ ۇزى قىنىغا سوعادى. جالغىزدىقپەن دارمەند-سىز قالغان ساتتە ول تىستان ۋىر بولمىسىز ساۋ-لەنى كورەدى دە قولنىداى پىروچەكتىرىن ساۋلە شىققان جاققا قاراي توقتاماي جارلىقداتادى. سوغىد-دا سول جەەردە تۇراتىن شەكارا قورغانسى پۇكتىنىڭ كوماندىر-جاۋىنگەرلەرى كەلىپ قۇقتا. رىپ الاى.

“اۋا رايى بۇزىلسا، ەرتەرەك قاينىپ كەلەر-سىڭ”. اينەلى لىۋ جىڭ كۇبەنۇنىڭ تالاي رەت ارەڭ ورتالىغىن كورىپ، جانى اشىپ جىلاپ جىبە-رەدى. ۋي دىيوۋ ۋىر موينىدىقپەن: “ۋىسەنىڭ مەنى وسىندا قاراۋىلغا قوۋى ەماان سەنگەندىد-كىنەن، مەن دە دەسە دەگەندەيى جاقسى سىستە-ۇم كىرەەك!”, – دەيدى.

بالا – شاعاسى ۋي دىيوۋ ۋەشنى تۇان باسە-قارماسىنان قايات ۋىي ساتىپ الاىدى، ايتىكەنپەن ول باستان – اياق كەتۇگە كونبەيدى: “شەكارانى كۇزەتەتتىن ادام بولماسا بولمايدى، ونىڭ ۇستىنە مەن پارتىيا مۇشەسىمەن، مەن قالمۇم كىرەك”.

ۋىمى ۋي دىيوۋدان وتباسىندا قىيىنشىلىقى

بار – جوعى سۇراغاندا، لىغى دا “جوق” دەگەن

جاۋاپ الاتتىن.

جارتى عامىردان استانام ۋاقىتتان بەرى، بايا-عدىعا جاۋىنگەر سەرىكتەرى دىلگەرىندى – كە-بىندى اۋىلدارىنا قاينىپ كەتتى، شەكارا قورعا-نىس جاۋىنگەرلەرى دە بىرىنەن سوڭ ۋىرسى اۋىسىپ جاتتى، ساخاراداعى مالشالار دا شار-ت جاعداىي اناعۇرلىم جاقسى وتىرىقتانۇ تۇيىندەرىنە كوشىپ كەتتى، ال ۋي دىيوۋ ەرلى – زاينىپتالار قالپ قالمۇدى تاڭداپ، ۋومىر بويى شەكارا بەلگە-سى ماڭىن كۇزەتىپ قالدى.

رايونىمىز جۇمىس ۇستىندە جارالانغان (ولگەن) جۇمىسى – قىزمەتگەرلەردىڭ جۇمىس

ۇستىندە جارالانۋىن قالمسىز دالدىرۇ مامىلەسىن تاغى رەتتەدى

جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۇ مەڭگەرەمەسى جۇمىس ۇستىندە جارالانۇدى قامسىزداندىرۇ باسە-قارماسىنىڭ ورنىباسار باستىعى چىن ۋىڭياننىڭ تا-نىستىرۇنىنا قاراغاندا جوعارداعى 3 ۋتۇرلى مامىلە-ايدىڭ 1 – كۇنىنەن باستاپ، جۇمىس ۇستىندە جا-رالانغان جۇمىشى – قىزمەتكەرلەردىڭ جۇمىس ۇستىندە جارالانۇ سەبەبىنەن شىپاخانادا جاتىپ ەمدەلگەندەگى تاماق كومەك قاراجاتى، سونداي – اق ۋىر تۇتاس جوسپارلانغان ۋىڭىرلەردەن باسقا جەرلەردە ەمدەلۇ كەزىندەگى قاتناس، جاتاق كومەك قاراجاتى ولشەمەن رەتتەيدى ەكەن. ناقتى جاعداىي مىناداي: جۇمىس ۇستىندە جارا-لانغان جۇمىشى – قىزمەتكەرلەردىڭ شىپاخانادا جاتىپ ەمدەلگەندەگى تاماق كومەك قاراجاتى ۋىر تۇتاس جوسپارلانغان ۋىڭىرلەردەن باسقا جەرلەر-دە ەمدەلۇ كەزىندەگى قاتناس اقسى، پويەزدە-گى قاتتى توسەك، جوعارى جىلدىماقتى پويەىز نەمەسە جۇردەك پويەىزدىڭ 2 – دارەجەلى ورنىد-ىغى، كەمەنىڭ 3 – دارەجەلى بولمەسى، اۋتونوكو-لىك ناقتى جاعدايعا قاراي مەسىپتەن كوتەرىلەدى، قۇتقارۇ كولىگىتتە تالونغا قاراي 50% تولىنەدى. جاتاق اقسى ولكە ورتالىغىندا (جوسپارى بولەك جاسالاتىن قالا) ۋر ادامعا كۇنىنە 120 يۇان، ۇمىق، وبلىس، قالادا ۋر ادامعا ۋر كۇنى 100 نەمەسە جۇردەك پويەىزدىڭ 2 – دارەجەلى ورنىد-ىغى، كەمەنىڭ 3 – دارەجەلى بولمەسى، اۋتونوكو-پويىنشا مەسىپتەن كوتەرىلەدى.

تالايقا ساي، جەر – جەىر جۇمىس ۇستىندە جارالانغان (ولگەن) جۇمىشى – قىزمەتكەرلەر-دىڭ رەتتەلگەن مۇگەدەك ۇستەمە قاراجاتى، تۇرمىستىق كۇتمەدەلۇ اقسى، تۇس – تۇعاندارد-ىنا قارايلاسۇ ۋىمىق، وبلىس، قالادا ۋر ادامعا ۋر كۇنى 100 نەمەسە جۇردەك پويەىزدىڭ 2 – دارەجەلى ولىشەم پويىنشا مەسىپتەن كوتەرىلەدى.

تالايقا ساي، جەر – جەىر جۇمىس ۇستىندە جارالانغان (ولگەن) جۇمىشى – قىزمەتكەرلەر-دىڭ رەتتەلگەن مۇگەدەك ۇستەمە قاراجاتى، تۇرمىستىق كۇتمەدەلۇ اقسى، تۇس – تۇعاندارد-ىنا قارايلاسۇ ۋىمىق، وبلىس، قالادا ۋر ادامعا ۋر كۇنى 100 نەمەسە جۇردەك پويەىزدىڭ 2 – دارەجەلى ولىشەم پويىنشا مەسىپتەن كوتەرىلەدى.

تالايقا ساي، جەر – جەىر جۇمىس ۇستىندە جارالانغان (ولگەن) جۇمىشى – قىزمەتكەرلەر-دىڭ رەتتەلگەن مۇگەدەك ۇستەمە قاراجاتى، تۇرمىستىق كۇتمەدەلۇ اقسى، تۇس – تۇعاندارد-ىنا قارايلاسۇ ۋىمىق، وبلىس، قالادا ۋر ادامعا ۋر كۇنى 100 نەمەسە جۇردەك پويەىزدىڭ 2 – دارەجەلى ولىشەم پويىنشا مەسىپتەن كوتەرىلەدى.

تالايقا ساي، جەر – جەىر جۇمىس ۇستىندە جارالانغان (ولگەن) جۇمىشى – قىزمەتكەرلەر-دىڭ رەتتەلگەن مۇگەدەك ۇستەمە قاراجاتى، تۇرمىستىق كۇتمەدەلۇ اقسى، تۇس – تۇعاندارد-ىنا قارايلاسۇ ۋىمىق، وبلىس، قالادا ۋر ادامعا ۋر كۇنى 100 نەمەسە جۇردەك پويەىزدىڭ 2 – دارەجەلى ولىشەم پويىنشا مەسىپتەن كوتەرىلەدى.

اۋىل – قىستاق كاسىپ سالاىسىن كورگەيتۋدى جەنەكشى ەتىپ، اۋىل – قىستاق،

اۋىل شارۋاشلىغى، شارۋالار قىزمەتتىنىڭ جاڭا جاعداىىن اشلىق

(باسى 1 – بەتتە)

رايونىمىزدىڭ 1 – كاسىپنىڭ دەڭگەيىن جوعارد-لاۋتۇدى جەبىۋەدەگى تاجىرىبەلەرى مەن ۋادىس – تاسلىدەرىن قورنىتىدىلاپ، رايونىمىزدىڭ اۋىل – قىستاق كاسىپ سالاىسىن كورگەيتۋدەگى ارتقىش-لىقتارىنا جانە ولقىلىقتارىنا جۇيەلى تالداۋ جاساپ، اۋىل – قىستاق كاسىپ سالاىسى دامۇنىنىڭ جاڭا ۇل-گىسى، جاڭا كاسىپ قالىپى، جاڭا قوزغالىس ەنە،گىگىسى جولىندە نىشكەرلەي زەرتتەۋ – تالقتى جۇرگىزىپ، اۋىل – قىستاق، اۋىل شارۋاشلىغى، شارۋالار قىزمەتنى ويداعىداي سىستەۋدى جەبەۋ-گە، اۋىل – قىستاق كاسىپ سالاىسىن كورگەيتۋگە اقىل – كەڭەس بەردى. اۋتونومىيالى رايوندىق پارتىكومنىڭ ورنىباسار شۇجىيى، وقۇ – اغارتۇ قىزمەت كومىتەتىنىڭ شۇجىي لى پىڭشىن ماجىلىس-كە قاتناستى ۋارى ۋسوز سويلەدى.

جۇق جىلدانلاردان بەرى، رايونىمىز جاڭا دا-ۋىردەگى ۋىل پارتىيانىڭ شىنچىيادى جۇنەگە سالۇ جالپى جوباسىن، اسىرەسە، قوعام ورنىقتىلشى مەن باياندى تىنىشىقتى باس نىساناسىن شىكەرلەي دا-يەكتىلىنىدىرىپ، ورنىقتىلىق بارسىندا لىگەرەلەۋ سىندى قىزمەت جالپى ارناسىنا تاباندى بولسى، اۋىل – قىستاق، اۋىل شارۋاشلىغى، شارۋالار قىزمەتنى تىڭىللىقنى ۋيداعىداي سىستەدى، اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلمىدىق رەفورماسى نىشكەرلەي لىگەرەلەنتىلىپ، اۋىل شارۋاشلىغىن كاسىپ سالاىلاندىرۇدىڭ جەتەكشەۋ كۇشى اناعۇرلىم پارەمەندى بولسى، اۋىل – قىستاق كاسىپ سالاىسى كۇيى اناعۇرلىم تۇرىللىنىپ، كاسىپ تىجاراتى ۋلگىسىندە ۇزدىكىسىز جاڭالق مىشلىپ، كاسىپ سالاىسى ارقىلى كەدەيلەردى سۇ-بەيەلدەۋ تىڭىللىقتى لىگەرەلەتلىدى. الايدا ۋىسىند-نارا جەتەرىسىزدىكتەر دە ساققالاۋدا.

ۋماجىلىس مىنالاردى اتاپ كورسەتتى: ۋىزىز باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ اۋىل – قىستاق، اۋىل شارۋاشلىغى، شارۋالار قىزمەتى جولىندەگى ما-گىزدى بايىمىداۋلارنى ۇيرەنۇدىڭ، دايەكتىلىند-ىرىدۇدىڭ تەرەڭگە بويلاۋىن، كوڭىلگە ۇيالاۋىن، ناپىقتانلۇتىن جەبەپ، اۋىل – قىستاق كاسىپ سالاىسىن كورگەيتۋدى جەنەكشى ەتىپ، جاۋاپ-كەرسىلىك سەزمىدى، كوكەي تەستىلىك سەزمە-دى شىن مانىندە كۇشەيتىپ، اۋىل – قىستاق، اۋىل شارۋاشلىغى، شارۋالار قىزمەتىنىڭ جاڭا جاعدايىن قۇلىشتا اۋىمىز كىرەك.

ۋماجىلىس مىنالاردى باسا دارىپتەدى: اۋىل شارۋاشلىغىنىڭ قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلمىدىق رەفورماسى تەرەڭدەتتەۋ سىندى وسى نەگىزگى